

18

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS mané discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-septimo mensis Martii, anno Domini M. DCC. XLIX.

PRÆSIDE

M. JACOBO-BENIGNO WINSLOW, Doctore Medico, Regiæ Scientiarum Academiæ Socio, Anatomes & Chirurgiæ in Horto Regio Professore, &c.

An legitimus Quadragesimalis victus salubris?

I. (a)

RIMI Philosophi rerum naturalium causas Diis tribuebant, dein quibusdam Spiritibus creatis, quorum alii extrà res naturales positi ipsis prospiciebant, alii intrà ipsas agebant; indè Paganorum, Cabalistarum, Peripateticorum fabulæ. Neoterici alio modo in inquirenda veritate processerunt; Anatomes, Chymiæ, Geometriæ, Physicæ experimentalis auxilio diversas finxerunt hypotheses, quibus in functionibus naturalibus nihil ab anima immediatè proficisci, demonstrare conati sunt. Nec hi prioribus sapientiores, Corporibus nimium impertiunt. Homo ultimum est & peculiare Creationis opus. Non eodem tempore cum aliorum animantium genere factus est. Propria ipsi fuit servata Creatio. —. Corpus & animam jungi nullus est qui inficias eat; nullus qui utrumque in se invicem quadam proportione operari difficulter credat. Hocce negato singularia hominis; sive in sanitate, sive in morbo, sive in quibusvis vitæ cir-

(a) Videatur Nota ad Calcem. §. IV, seq.

A

cumſtantiis intelligi vix poſſunt. In mixtis ſunt quædam proprietates, quarum aliæ à diſtinctis qualitatibus aut à certo principio emanant, aliæ quæ ab adunatis iſtorum corporum qualitatibus oriuntur. Ita ſunt in homine attributa, quorum alia à ſolâ animâ, alia à ſolo corpore, alia ab utroque ſurgunt. —. In ſtatu ſano, verbi gratiâ, Idioſyncraſia, temperamentum, ingenii indoles, functionum ordo, ſitus, duratio, curſus, determinatio, tempus; in ſitu morboſo mania, delirium, melancholia, malum hypochondriacum; non ſunt unius corporis, neque ſolius animæ, ſed ſunt utriuſque effectus ſive modificationes diverſæ. —. Animæ functio cogitatio; corporis actio motus; —. Diſtinguuntur quidem anima & corpus, ſed nuſquam per vitam ſeparantur. Nihil fieri poteſt in anima, quod ad corpus plùs minùſve ſenſibiliter non extendatur; & viciſſim nihil fit in corpore quod poſteà mentem non afficiat. —. Materialis valetudo in Homine à corpore pendet, Formalis ab anima. Hujus tutela Religio eſt, illius conſervatio Medicina noſtra. —. Una Eccleſiæ Doctrina; multiplex ac diverſa ejuſdem Diſciplina. Doctrina reſpicit animam, Diſciplina totum hominem. Eorum, quæ neceſſaria ſunt, facilis eſt abuſus; circa Victum & Veſtitum plerique hominum ERRORES. Ad eos præcavendos aut emendandos — omnis Eccleſiæ Doctrina. Homo igitur ſeſe totum Religioni debet. —. Ut homo totus circà Deum applicetur ſine ullo corporis & animæ detrimento, — præſtat Rerum non naturalium & externarum pia tractatio, quâ corpus iiſdem fruitur commodis ac exercitatione.

I I.

MIRABILIS eſt Cutis & Abdominis inter ſe conſpiratio. Ubi hujus laxitas, ibi illius denſitas, & viciſſim. Utriuſque conſenſus circà ægros potiſſimùm obſervatur. Nullus diuturnior in cute vel in abdomine detegitur affectus, niſi ſimul utrumque laboret, aut brevi aliquâ ægritudine laboraverit. —. Quantus aër, tantus cibus, id eſt, pro cutis ab aëre preſſione, ea in ſtomachum alimentorum, habitâ ratione ſpeciei, apponenda quantitas: tenuior indè in regionibus calidis, craſſior in frigidis alimonia. Aëris mutiones aliæ diurnæ, aliæ menſtruæ; graviores quæ ſingulis tempeſtatibus contingunt. Ex iſtis mutationibus æquilibria tentantur. Ne corpus animæ vim inferat, ſancitæ fuerunt ab Eccleſia Ciborum mutationes. Omnium aëris mutationum ſaluberrima quæ verno contingit tempore. Præſtantiſſima pariter, quæ per illam tempeſtatem Eccleſiæ mandato fit ciborum mutatio. Verni aëris elateri & mobilitati reſpondent alimoniæ Quadrageſimalis tenuitas, raritas & varietas. Victus iſte corporis æquilibrium ſervat, fibras nec deterit, nec debilitat. Ipſius (*victûs*) occaſione œconomiæ animalis intima reſurgit vis, natura ſuas feliciter experitur criſes, demum citrà ullam in mente perturbationem Vere novo renovatur Homo. Naturale Jejunium eſt ea in vivendo temperantia, qua quis indigentiæ tempora non prævenit, cibos non quærit lautiores, non petit eoſdem paratu accuratiores, nullam alimenti, ſive abjectioris, ſive delicatioris æſtuosè deſiderat ſpeciem; denique in quantitate ſumenda menſuram ſervat. Illæ vivendi leges quotidie commendantur à Medicis ad morbos præcavendos, ſanitatemque conſervandam. Eædem ab Eccleſia ſanciuntur, determinatâ alterius Cibi ſpecie in diæta Quadrageſimali,

I I I.

QUADRAGESIMALE Jejunium, etiam quale ſit hodie, ſervat corporis æquilibrium. A priſtino ab Apoſtolis tradito licèt differat, utpote ſtrictum minùs, ejuſdem efficaciæ eſt. Securè indulget Eccleſia. Ampliatis vitæ humanæ laboribus, auctâ alimoniæ copiâ, nihil ab abſtinentia detrahit. —. Alma Societatis mater eſt. Ex ipſius præcepto datur Eſca fide ſecura, ratione neceſſaria, viſu aliundè pulchra guſtuque delectabilis. Venit & ex omni parte commoda verſùs finem Hiemis initiumque Veris. Hiems, paraſita tempeſtas, frugibus vivit alienis, ſive perennioribus, ſive induratis igne, ſiccatiſque ſole, ſive ſaccharo acetove conditis. Jejunantibus multiplex offertur cibus. Quicquid tunc abortit terra, mare & flumina produnt, quæcumque fingit ars, humana ſervat providentia, præſtò ſunt ad veſcendum. De omnibus ut Chriſtiani comedant, præcipit Eccleſia, unâ exceptâ Carne, (*exceptiſque ab eadem oriundis*, *ovis*, *lacticiniis*, *&c*). Tempore Quadrageſimali Piſces, Legumina, Olera, Fructus — ſola licitè & tempeſtivè miniſtrantur. Accedente Vere, aër calore ſuo & humiditate, tùm nativâ, tùm à frequentibus imbribus ortâ, eos in œconomia animali excitat motus, quibus tota conatur ad tonum recuperandum, ſuccoſque Hieme congeſtos exprimendos. Ut iſti felices ſint motus, præcaveri debet, ne quæ per annum fit ad vaſa plenitudo, vires impetat corporis. Dat hæcce commoda diæta (*victus*) Quadrageſimalis. In ea duo ſunt conſideranda, Jejunium & Cibi præſcripti ſpecies. —. Jejunium eſt ſemper & ubique neceſſarium & poſſibile. Ab eo — præſertim diætæ Quadrageſimalis vel præſtantia, vel nocumentum. Supponit ferè factam in corpore accretionem, vult integra viſcera, præcipuè pulmones, quibus infenſum, ſi ſit in ipſis aliqua labes. Jejunio nullus tenetur niſi elapſo ætatis anno vigeſimo-primo, quo tempore uniuſcujuſque jam nota valetudo eſt. Innoteſcit Jejunii virtus minùs quamdiu adhibetur, quàm eo finito, ſolitis aſſumptis cibis. Jejunio ſucci reflui circulationis lege redduntur, rurſuſque nutritioni cedunt. Solida molis indigeſtæ aliquid amittunt, plurimum roboris & elaſticitatis deinceps acceptura. Quæ fit in iis afflictio ſive maceratio, eſt in dies creſcens intimus fibrillarum contactus, quo anima moleſtam percipit ſenſationem, haud abſimilem dolori, quam à nova earumdem extenſione ſuſcipit convaleſcens, ubi primùm ſeſe exercuerit. Hæ impreſſiones in convaleſcente nutritione delentur; illæ in jejunante peculiari ſuâ diætâ ſervantur ad tempus. Ne homo iſtis adventitiis aſſueſcat moleſtiis, Eccleſiaſtica diſciplina commeſtionis horam indicavit, ciborumque ſpeciem & quantitatem definivit. » Idcircò enim Jejunium definitur maceratio ſeu af-» flictio carnis ex abſtinentia ciborum, nempè talis abſtinentia, ut per „ ipſam caro aliquod incommodum ſentiat & affligatur. (*a*) Afflictio car-» nis quæ in jejunio ab Eccleſia affectatur, non tam ex qualitate cibo-„ rum provenit, quàm ex demiſſione conſuetæ cœnæ, ob quam corpus „ aliquâ inediâ maceratur. (*b*) Eccleſia etiam Horam certam comeden-

(*a*) Zacch. Queſt. Med. leg. l. 5. q. 5. n. 4.
(*b*) Ibid. q. 8. n. 30.

„ di præſcripſit, nam ſi prævenire hanc Horam liceat, facilè etiam leve „ illud famis prædictæ incommodum evitabimus, nullumque ex jejunio „ laudabilem fructum percipiemus. (*c*) — Quantitas cibi veſpere in „ *collatione*, *vel refectiuncula*, *aut cœnula* aſſumendi, ne jejunium frangatur — ſit ad modicum quid, quod uncias duas aut tres ad ſummum „ non pertranſeat. Sed verè — definiri ea quantitas, propter varietatem „ ſubjectorum & conditiones ab extrà evenientium, nullo modo poteſt. „ Ut hæc tamen exquiſitiùs decidantur; repetendum id quod dictum eſt, „ Quantitatem cibi aſſumendi non debere eſſe notatu dignam, unde & „ Qualitatem talem eſſe oportet, ut quàm minimum, vel nullo modo nutriat. Ergò inter omnes cibos minimi nutrimenti ſunt herbæ & fructus „ atque utraque profectò eò minus nutrire poſſunt, quæ ſimpliciora aſſumuntur; coctura enim & conditurâ aptiora ad nutritionem efficiuntur. (*d*) " Neque hæcce (*tunc neceſſaria*) perturbant. Dura licèt, pietate leviora fiunt, mentem circa Deum applicant, ſenſuum acumen operantur, motus corporis compeſcunt.

I V.

ANTEQUAM aliquis Quadrageſimale Jejunium ſuſcipiat, ſuam ipſi licet inquirere valetudinem. Si patiatur, dubitare ſapientis eſt, ſed *prohibita violare non præſumat*, *niſi à Sacerdote permiſſum ſuſcipiat*. Medicos etiam conſulat (*ſapientiâ & experientiâ doctos*, *religione & conſcientiâ probos*). —. Ut legitima detur à jejunio immunitas, decem ſunt obſervanda: 1°. Temperies, 2°. Ætas, 3°. Conditio, 4°. Sexus, 5°. Corporis habitus, 6°. Ingenii indoles, 7°. Conſuetudo, 8°. Vitæ munus, 9°. Incommoda præſentia, 10°. Mala quæ ex diæta (*Victu*) Quadrageſimali poſſunt contingere. Quæ ex hiſce depromuntur impedimenta, alia jejunium, alia ciborum ſpeciem, alia quantitatem, alia omnimodam abſtinentiam reſpiciunt. *Temperies* ſæpè accuſatur tanquam impedimentum; ipſi ne nimis auſcultet Medicus. —. Prima & ultima *Ætas* excuſant à jejunio. —. Ex ſenibus non immunes qui facillimè jejunium ferunt; — ſoli inter eos qui anili marcore conficiuntur, quibuſque ſit frequens ventriculi morſus. *Conditio perſonarum* neminem diſpenſat. *Mulieribus gravidis*, *puerperis*, nutricibus (*habito reſpectu ad periculum fœtui vel lactenti imminens*) prohibentur jejunium & abſtinentia. Tenuior *corporis habitus* eſt legitima diſpenſatio, ſaltem à jejunio. *Ingenii indoles* corporis temperiei affinis. Huic nonnunquam condonandum. —. *Conſuetudini*, ubi prætexitur, nulla habenda ratio; ipſi Medicina cedit, Religio numquam. Efficaciùs homini prodeſt, licèt inaſſueta ſuadens, pietas. Dubitante Mallaſſare, Daniel & ipſius ſocii bene conſcii edulia Nabucodonoſoris faſtidiunt, aquâ pro potu, leguminibus pro cibo veſcuntur, *Poſt dies autem decem apparuerunt vultus eorum meliores & corpulentiores*. Sæpe & legitimè à jejunio excuſant *vitæ munia*. Non tam à Ciborum qualitate quàm à quantitate & tempore refectionis diſpenſant. Non à laborum ſpecie, ſed ab effectibus quos pariunt, deſumenda excuſationis cauſa. *Morbus* eſt cauſa

(*c*) Zacch. Queſt. Med. leg. 5. q. 1. n. 32.
(*d*) Ibid. q. 9. n. 16. 17. 20. 21.

sufficientissima & evidentissima homines à jejunio excusans. Debet esse gravis, totum corpus aut partem notabilem afficiens, ut admittatur tanquam legitimum impedimentum. Si sit confirmatus, ut cæcitas, non ab ulla jejunii conditione excusat. —. *Immunitas occasione morborum concessa* est vel generalis, vel particularis. Scilicet alia carnem, alia ovorum usum tantummodo permittit, alia comestionem multiplicat, alia refectionis horam mutat. *Timor rationabilis futuri mali* est justa causa excusationis. Timendi rationes desumuntur ex tenuitate corporis, cujuscumque visceris debilitate, ex morbis præteritis facilem recidivam facientibus. —. Nullus (*ægrotus*) glorietur se invitis jejunasse Medicis. —. Uni sano licitum est suam explorare naturam per hocce tempus. Experimentorum est opportuna tempestas. Quot tunc sumuntur cibi, tot observantur. Ex ipsorum impressionibus in unumquemque hominem diversis singularis prodit temperies. » Discant tam Medici quàm eorum consultores, non esse » petendam absolutionem à jejunii obligatione illico atque læsum quis se » senserit à jejunio, sed potiùs quærendum, an aliqua ratio jejunandi sit, » quæ sit magis salubris quàm præterita; discemus enim tunc, à qui- » bus abstinere nos oportet. (*a*) « — Sunt enim qui à particulari cibo noxas percipiunt, quo omisso servari potest commodissimè jejunium. Aliis nocet plurima comestio unicâ vice facta; si minus comedant, etiamsi non cœnent, absque noxa jejunium ferre poterunt. Aliis nocet ciborum varietas; simpliciori cibo sint contenti; nullo modo à jejunio lædentur. » Videant ergò Medici, ac rigorosè insistentes examinent, an aliquid » simile irrepere possit in his, qui jejunare obligati, ab ea obligatione » se eximere student hujusmodi illegitimis excusationibus. (*b*) — Quæ- » cumque dispensatio à quacumque conditione requirat particularem con- » siderationem, ita ut teneamur in licentiis concedendis fidem facere, » an cum licentia comedendi carnes intelligatur annexa licentia bis in » die, aut pluries comedendi, aut horam jejunii præveniendi. — Ubi » quis dispensatus sit ad carnes ob timorem tantùm futuri morbi, non » censendus ad aliquid ulteriùs dispensatus. —. Quia unusquisque tenetur » jejunare eo modo quo potest. —. Nullus enim immunis esse debet in » vigiliis & jejuniis & Quadragesimâ ab ea carnis maceratione, quam si- » bi licet exercere absque evidenti sanitatis dispendio; ità ut si quis non » possit à carnibus abstinere, quia pisces suæ naturæ contrarii sunt, ab- » stineat saltem à multitudine refectionis, —; servet item horam jejunii » ab Ecclesia determinatam, ut carnem eo modo, quo potest, affligat. » —. Quòd præcipuè advertendum, ubi licentia Ovorum & Lacticiniorum » tantùm concedatur; tunc enim — non censeantur ab aliis jejunii obli- » gationibus soluti, qui tales licentias obtinuerunt. (*c*) Dictum jam superiùs » non semel est, Ecclesiam in impositione jejunii non intendere animæ » vel corpori detrimentum inferre. Idcirco non modò non permittit je- » junium infirmis, sed dissuadet. —. Hoc fundamento posito, dico, Ec- » clesiam — rectè etiam ab abstinentia potûs & tolerantia sitis nos ab- » solvere, quia ex sitis tolerantiâ, maximè si immodica sit, periculum im- » mineat corporeæ salutis. —. Nam faciliùs toleratur fames per tres dies,

(*a*) Zacch. Ibid. q. 5. n. 6. (*b*) Ibid.
(*c*) Ibid. q. 8. n. 6. 8. 9.

„ quàm ſitis per tres horas. —. Ergò hanc ſitis tolerandæ difficultatem „ præ oculis habens Eccleſia, ad libitum bibere quandocumque permi- „ ſit, eo ſolummodò contenta, ut mediocri & rationabili famis toleran- „ tiâ gliſcentem carnem, quoad fieri poteſt, compeſcamus. —. Vini po- „ tum extra cibum & cum cibo in die Jejunii ab Eccleſia tolerari; pri- „ mò quidem propter conſuetudinem, — quòd cùm nos ab incunabulis „ vino aſſueſcamus — facilè in jejuniis ſitim incurrimus, quam ſi aquæ po- „ tu extinguere velimus, ob deſuetudinem in difficilia ſymptomata labi poſ- „ ſemus. —. Secundò quia præcipua intentio potûs eſt diſtributio alimenti „ ſolidi. —. Tertiò quia intentio potantis eſt levare ſitim, quod ab Eccle- „ ſia — permiſſum. —. Eccleſiæ indulgentia ſe extendit tantùm ad ſitis „ extinctionem, — non enim intendit Eccleſia, ut vini potu famem re- „ pellamus, ſed tantùm ut ſitim extinguamus; at ſitis vino optimè diluto „ extinguitur, fames autem meraciore vino ſuperatur. —. Etiamſi enim „ vinum nutriat, non ut alimentum, ſed ut potus conceſſum eſt (aquâ „ permixtum) ad ciborum diſtributionem, & ad ſitis extinctionem (*d*).

Præcedentes hæ quatuor Sectiones ex uberrimâ Clariſſimi quondam Collegæ M. LUDOVICI DE SANTEUL, Diſſertatione de Quæſtione Cardinalitiâ in Scholis Medicorum diſcuſſâ, die 30 Martii 1733, *An ſana ſanis diæta Quadrageſimalis?* excerptæ ſunt, ipſis quidem verbis, mutato tamen ordine, paucíſque non omninò ad mentem Auctoris intra hamos Parentheſeωn alieno charactere intermiſtis; quibuſdam inſuper ex Conſultiſſimi D. P. ZACCHIÆ, *Quæſtionum Medico-Legalium* inſigni opere, cui Diſſertationis laudatæ D. DE SANTEUL, non exigua pars debetur, prolixiùs additis, geminâque ad marginem poſitâ virgularum ſerie diſtinctis.

V.

LEGITIMUM *Quadrageſimalem victum* abundè ſubminiſtrant Piſces, Frumenta, Legumina, Olera, Fructus; victum partim cunctis ſine diſcrimine, ſingulis partim cum delectu ſalubrem. Cæterùm quid œconomiæ animali exinde generatim faveat, quidve ſpeciatim, experientia non ſemel facta, ſed aliquoties ſeorſum ritè examinata docebit. Linguæ, palato, gulæ, totidem indulgentiſſimis receptaculi alimentarii janitoribus, minimè fidendum. Renuentibus iiſdem, quicquid univerſi corporis tam conſervandæ, quàm reſarciendæ ſanitati reverà convenit, fideliter aſſumendum. Condimenta ciborum, uti quovis tempore, ità verno præſertim, irritamenta gulæ. Victum quemvis genuinè ſalubrem, imò ſaluberrimum atque optimum quemcunque, peſſima corruptione inficiunt hodiernæ coquorum, cupedinariorum, ac vinariorum artes, corpori funeſtæ, funeſtiores animæ, Religioni funeſtiſſimæ. Ità profectò. Depravatæ nimirum conſuetudinis in dies gliſcentis vitio, hodiernus quibuſdam in locis per tempus Quadrageſimale victus à priſtino ſalubriter inſtituto ità degeneravit, ut quamplurima hinc enaſcentia valetudinis ſolitæ detrimenta anſam dederint inculpatiſſimum culpandi victum; ſub iſto prætextu legalibus eſcis unctiores intermiſcendi dapes, iiſdem licentiùs abrogatis lautas ſubſtituendi menſas, &, quod magis dolendum, ipſam criminandi Eccleſiam Catholicam, in Oratione primi Quadrageſimæ Sabbati *hoc ſolemne jejunium animabus cor-*

(*d*) Zacch. Ibid. queſt. 6. n. 10. 22. 27. 28. 29.

poribusque curandis salubriter institutum esse præmonentem. Verùm hujusmodi indoctorum hallucinationes, delicatorum & gulosorum prætextus, indulgentiorum & conniventium culpas, alienorumque criminationes, notissima præstantissimorum Medicorum, tum nostratûm cùm exterorum scripta & consulta satis superque redarguunt; (*e*) apertè probando, corporibus vernâ præsertim tempestate talem omnino prodesse victum, qualem animabus atque istis curandis Ecclesia salubriter instituit; non verò talem qualem coquinaria mollescentium, vacillantium, labantium ac degenerum ejusdem filiorum delectamenta sensim ac pedetentim deinceps alterârunt, atque alterando effecerunt insalubrem, conspirante simul perversâ non paucorum, vel scientiæ, vel conscientiæ, vel utriusque expertium, indulgentiâ. Cæterùm licentiores istos non ita pridem Sanctissimus omnium Fidelium PATER AC MODERATOR, BENEDICTUS XIV, gravi notavit censurâ, eosque laudatissimis simul diversorum optimæ notæ Medicorum monumentis quampluribus, erudiendo potiùs quàm refutando, coarguit. (Epist. Encycl. Romæ 1745.) „ Accedit etiam, inquit, „ quod Medici facilitate quâdam incredibili peculiares à Quadragesimæ „ præcepto liberos & immunes decernere soleant, de qua re gravissimè „ monendi sunt, ne suas animas indulgendo nimis aggravent. —. Postre- „ mò si velint percurrere ea quæ in Italiâ & extra ipsam præclarissimi Au- „ tores Medici typis evulgarunt, facilè deprehendent, abstinentiam ci- „ borumque parsimoniam ab illis magnoperè commendari, discrimen in- „ ter morbos constitui, & certis rationibus ostendi in curandis quibusdam „ morbis nequaquam requiri, ut jusculum & carnes loco piscium, olei, „ aut herbarum substituantur; in aliis verò juvare plurimùm, si sublatis „ carnibus, cùm indicitur jejunium, oleo vel lacte ægrotantes utantur; „ illud etiam compertum, delicatis quoque ac mollibus abstinentiam „ quadragesimalem nullam inferre perniciem, neque plures ob eam cau- „ sam inter ægrotos vel mortuos recenseri “ Id ipsum unusquisque sui ipsemet curam gerens quadragesimali tempore, variis variorum esculentorum tentaminibus, solo studio religiosè vivendi ac sanitatem religiosè conservandi vel resarciendi, prudenter examinatis, luce clariùs demonstrabit. Exulent igitur à mente, à mensâ, & à culinâ quæcumque *legitimum verèque salubriter institutum quadragesimalem victum* alterare poterunt, & efficere insalubrem. Muriatici pisces, verbi gratiâ Salmones, Haleces, Moruæ sive Aselli maritimi, per dies aliquot aquâ simplici limpidâ pluries renovatâ macerentur ad sufficientem usque salis vetusti ac præ vetustate acerrimi expulsionem, alioque postea cùm sale coquantur. Recentes autem qualescumque, vel aquâ solâ cum aliquanto sale elixi, vel super prunas leviter tosti, posteaque oleo ac sale consperси, saluberrimè nutriunt. Parili apparatu simplicissimo Legumina, Radices, Olera verè *salubrem Quadragesimalem victum* exhibebunt, variè tamen pro singulari temperamentorum, idiosyncrasiarum, consuetudinumque varietate variandum. Continuo quamplurium annorum decursu Pisis, Fabis, Lentibus, secundùm hodiernam apud nos artem coquinariam, etiam vulgarem atque usitatissimam, sollicitè præparatis, tormina, borborygmi, ructus, &c. quovis omnino tempore, quâvis cautione, & quàm minimâ quantitate sumptis

(*e*) Vid. suprà §. II. finem.

alicui contigerant, qui posthac iisdem absque omni condimento elixis, & extra focum oleo saleque congruenter mixtis, impunè quolibet tempore & quantitate qualibet, imò tam salubri cum successu jam demum ultra tres vel quatuor annos vescitur, ut solis istis salubriter prandere se posse non dubitet. Idem ille trigesimo-primo ætatis anno *victum Quadragesimalem* nunquam expertus, eodem nihilominus anno tali cum salubritate quamvis ex acerbissimo nuperrimè morbo convalescens, & anteà sæpissimè valetudinarius; bisque feretro (*a*) proximus, victum eum sustinuit, ut deinceps per decem ferè lustra, exceptis ob inopinatum violentissimæ febris accessum, duabus ultimis unius Quadragesimæ diebus, saluberrimè continuaverit. Quinimo, quæ ultra viginti annos singulis circiter hebdomadibus ipsum molestaverat, hemicrania, quadragesimali priorum aliquot annorum tempore cessaverit, solitis postea per reliquam eorumdem annorum partem recidiva periodis. Eâdem verò experientiâ eodem cum successu salutari repetitâ sæpiùs edoctus, similiter per majorem plurium deinceps annorum partem absque carnibus carniumque jusculis cœnando, inveteratæ istius hemicraniæ prorsus & perpetuò immunis vivit, anni ætatis suæ octuagesimi mense ultimo; gratâ semper memoriâ recolens Vigilantissimi quondam Decani D. VERNAGE Patris effatum: *Inculpatiùs vivunt, qui hoc tempore abstinentiæ animabus corporibusque curandis salubriter institutæ, & carnes à mensa, & pisces à cœna avertunt, frugibus & oleribus contenti.* (*b*) Omnibus hisce seriò ac religiosè perpendenti cuilibet evidentissimè constabit, *Quadragesimalem victum* prava consuetudine, indulgentia licentiore, ac delinquentium multitudine pravitatem delicti simul obtegente, *alteratum & demutatum omnino insalubrem* esse; *genuinum verò atque legitimum solum esse* corporibus animabusque curandis *verè salubriter institutum.*

(*a*) Quæst. Quodl. de Signis incertæ mortis 1740.

(*b*) Quæst. Cardinal. anni 1703, *An Cerealia & Olera agri Parisiensis salubria?* Præside M. PERREAU, cujus vices gessit ipsemet D. VERNAGE, Decanus & Theseos Autor, præsente in Scholis nostris Illustrissimo ECCLESIÆ PRINCIPE JACOBO-BENIGNO BOSSUET, EPISCOPO MELDENSI, cui illam dedicaverat Baccalaureus proponens J. B. W. Danus Othoniensis.

Ergò legitimus Quadragesimalis victus salubris.

Proponebat Parisiis CLAUDIUS-FRANCISCUS GRANDCLAS, Pontimussanus, Doctor Medicus Pontimussanus, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1749.